

Misija OEBS-a na Kosovu Pregled činjenica za 2014.

2014

UVOD

Misija OEBS-a unapređuje ljudska prava i bezbednost svih ljudi koji žive na Kosovu, putem nadgledanja i pružanja podrške radu lokalnih institucija. Misija, koja je osnovana 1999. godine predstavlja najveće prisustvo na terenu Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju.

Mandat Misije obuhvata unapređenje ljudskih prava, vladavine zakona i dobre uprave. Kako bi pomogla razvoj demokratskog i multietničkog društva na Kosovu, u kojem su prava svih zajednica zaštićena, Misija je u početku pomogla pri stvaranju i razvoju određenog broja neophodnih institucija. Primeri obuhvataju Skupštinu Kosova, opštinske uprave, Instituciju zaštitnika građana, Institut za pravosuđe, Centralnu izbornu komisiju, javni medijski servis, regulatore medija, Policijsku školu kao i Inspektorat policije. U skladu sa statusno neutralnom pozicijom

OEBS-a, Misija sada nastavlja da podržava ove institucije putem nagledanja njihovog rada u pogledu usklađivanja sa standardima ljudskih prava i načelima dobre uprave, kao i pružanjem saveta i obuke kako bi se odgovorilo na primećene nedostatke.

Sa osobljem prisutnim u opštinama, Skupštini Kosova, kao i u određenom broju nezavisnih javnih institucija, Misija unapređuje kako uzajamno poštovanje i toleranciju između svih zajednica tako i uspostavljanje održivog multietničkog društva. Rekonfiguracija Privremene uprave misije Ujedinjenih nacija na Kosovu 2008. godine pojačala je značaj jedinstvenog prisustva OEBS-a na terenu, naročito u oblastima nadgledanja i zaštite prava zajednica.

Tokom sprovođenja svog mandata, Misija je uspostavila dobre radne odnose sa svim zajednicama i lokalnim institucijama. Misija predstavlja jednog od ključnih sagovornika za zajednice, institucije i međunarodne organizacije. Timovi Misije na terenu kao i specijalizovani odseci koji se bave pitanjima imovine, dobrog upravljanja, zajednica, policije i sudstva čine da međunarodna zajednica bude u toku sa dešavanjima i pomažu u uspostavljanju pozitivnih promena.

Aktivnosti

Misija OEBS-a je angažovana u tri glavne oblasti: ljudska prava, demokratizacija i javna bezbednost. Misija radi sa centralnim i opštinskim institucijama na Kosovu, kao i sa nezavisnim institucijama, u svakoj od ove tri gore navedene oblasti. Ona nadgleda rad institucija i pruža savete kako da poboljšaju svoj rad i ponude bolje usluge ljudima.

Zaštita ljudskih prava

Zaštita i unapređenje ljudskih prava na Kosovu je jedan od ključnih prioriteta Misije. Ovo zahteva funkcionalan pravosudni sistem i efikasne mehanizme za zaštitu ljudskih prava. U skladu sa tim, Misija radi sa kosovskim institucijama, uključujući i organe za sprovođenje zakona, kako bi unapredila njihovo usklađivanje sa međunarodnim standardima ljudskih prava i načelima vladavine zakona.

Misija posebnu pažnju posvećuje pravima zajednica, uključujući restituciju stambenog prostora i imovine, povratak i reintegraciju, zaštitu kulturnog i verskog nasleđa, učešće u procesima odlučivanja, pristup javnim uslugama i obrazovanju, kao i upotrebu službenih jezika. Struktura Misije na terenu, koju čini pet regionalnih centara i preko 30 timova na terenu, čini OEBS jedinstvenim u ovom pogledu i omogućava efikasno nadgledanje i izveštavanje. Štaviše, regionalni timovi za zajednice Misije služe kao mostovi između različitih etničkih grupa i olakšavaju dijalog između zajednica i institucija.

Kako bi osigurala održivu i institucionalizovanu zaštitu ljudskih prava, Misija je pomogla u osnivanju i sada podržava rad institucije zaštitnika građana, koja između ostalog istražuje navodna kršenja ljudskih prava i pruža pravne usluge.

U nastojanju da spreči kršenje ljudskih prava na samom početku, Misija pruža savete i podržava lokalne aktere koji vrše preispitivanje zakona i pratećih podzakonskih akata u pogledu usklađivanja sa standardima ljudskih prava, uključujući Odbor za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije pri Skupštini Kosova, kao i skupštinski Odbor za prava i interese zajednica i povratak.

Misija je ključni međunarodni akter u nadgledanju pravosuđa na Kosovu. Više od deset godina, OEBS nadgleda rad krivičnih i građanskih sudova u pogledu poštovanja ljudskih prava i prava zajednica. Misija takođe izdaje tematske izveštaje koji nude konkretne preporuke kako poboljšati rad

sudova i uskladiti ih sa međunarodnim standardima. Izveštaji se dele sa pravosudnim sistemom na Kosovu i koristi ih kosovski institut za pravosuđe, koji je osnovao OEBS, kako bi razvili dalju obuku za nove i aktivne sudije i tužioce.

Štaviše, Misija nadgleda rad policije u pogledu poštovanja ljudskih prava i prava zajednica. Misija deli sa policijom svoje izveštaje o utvrđenim zabrinutostima vezanim za ljudska prava kao što su upotreba sile, bezbednosna pitanja koja pogađaju zajednice, zaštita socijalno ranjivih grupa kao i zločini iz mržnje. Ovi izveštaji pomažu policiji da odgovori na nedostatke. Misija takođe podržava razvoj održivog lokalnog mehanizma za nadgledanje pritvora kako bi pomogla u sprečavanju torture i ostalih oblika surovog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

U nastojanju da pomogne u borbi protiv diskriminacije i rodne neravnopravnosti, Misija podržava kosovske institucije u poboljšanju i primeni relevantnog zakonodavstva, unapređuje međuverški dijalog i prihvatanje različitosti, i pomaže građanskom društvu i medijskim organizacijama da zauzmu proaktivnu ulogu u nadgledanju i izveštavanju o slobodi izražavanja i govoru mržnje.

Misija takođe nastoji da pomogne u borbi protiv trgovine ljudima, sprečavanju porodičnog nasilja i poboljšanju zaštite žrtava i njihovoj reintegraciji tako što poboljšava saradnju među svim relevantnim akterima, uključujući odgovorna ministarstva, policiju, tužioce, socijalne radnike zastupnike žrtava i sigurne kuće.

Demokratizacija i dobro upravljanje

Misija OEBS-a nastavlja da podržava razvoj demokratskih institucija na Kosovu. Misija nadgleda njihov rad, identifikuje napredak i nedostatke, preporučuje i sprovodi relevantne korektivne aktivnosti.

Misija pomaže Skupštini Kosova od njenog osnivanja 2001. godine. U početku, Misija je

pomogla u razvoju zakonodavnog iskustva, a kasnije se posvetila razvoju nadzornih sposobnosti Skupštine kao što je nadgledanje sprovođenja zakonodavnih akata. Trenutna pažnja posvećena je razvoju sveobuhvatnog centralizovanog sistema koji bi pratio zakone od trenutka njihovog usvajanja pa do sprovođenja. Učešće građanskog društva, javnosti i medija predstavlja integralni deo ovog procesa i Misija je prema tome pomogla skupštini da razvije softverska rešenja, koja ona sada koristi u kontaktima i komunikaciji sa ovim ključnim sagovornicima.

Kao rezultat podrške Misije odabranim skupštinskim odborima u pripremi godišnjih planova rada i u preispitivanju nacrtu zakonodavnih akata, u pogledu poštovanja međunarodnih standarda ljudskih prava, odbori su intenzivirali kako svoje nadzorne inicijative, tako i inicijative u pripremi zakonodavstva. Štaviše, Misija nastoji da ojača skupštinske grupe koje predstavljaju nealbanske zajednice i unapređuje njihovo uključivanje kao i uključivanje grupa građanskog društva u zakonodavni proces.

OEBS je u periodu od 2000. do 2007. godine, pomogao u organizovanju pet izbora na Kosovu i osnovao je lokalne izborne institucije, pre svega Centralnu izbornu komisiju i njen Sekretarijat. Misija od 2008. godine pruža tehničke, neizvršne savete izbornim institucijama, uključujući Komisiju za izborne prigovore i žalbe i podržava proces izborne reforme. Misija je u maju 2012. godine, omogućila dva kruga glasanja na srpskim predsedničkim i parlamentarnim izborima za glasače sa pravom glasa na Kosovu, dok je krajem 2013. i početkom 2014. godine, Misija omogućila izbore za gradonačelnika i skupštine opština u četiri opštine na severu Kosova.

Na opštinskom nivou, Misija nadgleda i podržava rad lokalnih institucija kako bi poboljšala usluge koje se nude svim zajednicama i kako bi olakšala reformu lokalne uprave u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Po ovom pitanju, OEBS predstavlja forum za dijalog između centralnih i lokalnih institucija, što je od suštinske važnosti za uspeh reforme.

Štaviše, Misija pomaže skupštinama opština i njihovim odborima da vrše efikasni nadzor opštinskog izvršnog ogranka kao i da poboljšaju kvalitet svojih pravnih akata. Misija nastoji da pojača transparentnost i učešće javnosti u procesima odlučivanja i zalaže se za neometan pristup službenim dokumentima i veće uključivanje lokalnih savetodavnih odbora i organizacija građanskog društva u javni život.

Misija pomaže opštinama da primene iskustva administrativne pravde tako što osposobljava službenike kako da reše sporove koji se odnose na opštinske odluke u skladu sa administrativnim pravilima i uredbama pre nego što se isti proslede sudu.

Tokom svog rada, Misija podržava učešće žena i mladih u procesima odlučivanja putem odborničkih grupa žena i poslaničkih grupa žena pri Skupštini Kosova, kao i lokalnih omladinskih akcionih saveta čije osnivanje i razvoj je Misija pomogla.

Misija je, od svog osnivanja, podržavala razvoj medija. Ona je pomogla osnivanje javnog medijskog servisa, Radio-televizije Kosova, regulatornih organa za elektronske i štampane medije, Nezavisne komisije za medije i Saveta za štampu, kao i kosovskog Instituta za medije, koji predstavlja centar za stručno osposobljavanje novinara. Misija ostaje pouzdan partner medijskim akterima na Kosovu i nastavlja da podržava javne institucije u obezbeđivanju nezavisnog funkcionisanja medija i regulatornih organa za medije pružanjem stručnog osposobljavanja osoblju, pregledom zakonodavstva kao i pružanjem preporuka u skladu sa najboljim međunarodnim iskustvima.

Javna bezbednost i sigurnost

Misija OEBS-a ima aktivnu ulogu u jačanju sektora za javnu bezbednost i sigurnost na Kosovu. Misija pruža naprednu obuku i pomaže organima za sprovođenje zakona da poboljšaju i primene svoje strategije i akcione planove u borbi protiv organizovanog kriminala i radu policije vođenog obaveštajnim saznanjima.

Jedan od početnih zadataka Misije OEBS-a 1999. godine bio je osnivanje Policijske škole u kojoj bi se obučavala nova, multietnička policijska služba na Kosovu. Kako su kapaciteti za obuku policijske škole rasli, škola je takođe počela da organizuje obuku za pripadnike ostalih institucija u oblasti javne bezbednosti, uključujući kako kazneno-popravne ustanove tako i carinu, vatrogasnu i spasilačku službu. Škola se 2006. godine, razvila u kosovski Centar za javnu bezbednost, obrazovanje i razvoj, odnosno kosovsku Akademiju za javnu bezbednost (KAJB) u 2011. godini, dok su odgovornosti upravljanja predate lokalnim institucijama 2007. godine. Danas, Misija podržava KAJB u nastojanju da postane priznata institucija visokog obrazovanja u skladu sa bolonjskim kriterijumima i Evropskim kvalifikacionim okvirom.

Misija takođe podržava osnivanje i rad lokalnih odbora za javnu bezbednost koji okupljaju stanovnike, policiju i predstavnike opština kako bi razgovarali i odgovorili na svoje zabrinutosti vezane za bezbednost i poboljšali uslove života i međuetničke odnose. Misija pomaže u jačanju nivoa informisanosti o javnoj bezbednosti putem aktivnosti na terenu, koje se kreću od predavanja u školama do javnih informativnih kampanja i pomaže razvoj

kancelarije za koordinaciju bezbednosti zajednica, koja je osnovana u okviru ministarstva unutrašnjih poslova. Tokom naredne dve godine kancelarija treba da preuzme odgovornost za sve obuke i koordinacione aktivnosti vezane za bezbednost zajednica na Kosovu.

Činjenice i podaci

Ambasador Jean-Claude Schlumberger iz Francuske je šef Misije OEBS-a na Kosovu od 1. oktobra 2012. godine. Misija ima tri programska odeljenja: odeljenje za ljudska prava i zajednice, demokratizaciju i javnu bezbednost i sigurnost. Prisustvo Misije na terenu obuhvata pet regionalnih centara u Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prištini i Prizrenu, kao i više od 30 timova na terenu koji pokrivaju opštine širom Kosova. Misija trenutno ima 603 pozicije na kojima se nalazi 166 međunarodnih i 437 lokalnih službenika. Skoro polovina službenika Misije radi na terenu.

Mandat Misije je naveden u Rezoluciji 1244, Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija kao i u odluci Stalnog saveta OEBS-a br. 305 od 1. jula 1999. godine, i daje Misiji „vodeću ulogu po pitanjima vezanim za izgradnju institucija, demokratije i ljudskih prava.“

Kancelarija za štampu i informisanje javnosti
OEBS Misija na Kosovu
Tel.: +381 38 240 100 ext. 1449
press.omik@osce.org

www.osce.org/kosovo

■ Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) se zalaže za **stabilnost, napredak i demokratiju** kroz politički dijalog o zajedničkim vrednostima i putem praktičnog rada koji stvara dugotrajne rezultate.